राष्ट्रीय शिक्षा नीति के अनुसार विकल्प आधारित क्रेडिट प्रणाली (CBCS) के अन्तर्गत शास्त्री+आचार्य (पञ्चवर्षीय) पाठ्यक्रम के लिए निर्मित पाठ्यक्रम की रूप रेखा

कक्षा	सत्रार्धम्	पत्रकूटाङ्कः	पाठ्यक्रमस्य विवरणम्	क्रेडिटक्रमः	क्रेडिटसंख्या	होरा
शास्त्रीप्रथम वर्षम्	षष्ठम्	GE-3	**किरातार्जुनीयमहाकाव्ये राजनैतिका विचाराः**		4	64+16
			1. गुप्तचरस्य धर्मः • महाकविभारवेः परिचयः • किरातार्जुनीयस्य कथासारः ➢ वनेचरस्य युधिष्ठिरं हस्तिनापुरात् प्रत्यागमनम् ➢ युधिष्ठिरहितैषिणो वनेचरस्य सत्यवादिता ➢ वनेचरस्य वाचो गुणः ➢ गुप्तचरस्य धर्मः	1		16+04
			2.दुर्योधनस्य राजनीतिः ➢ सर्वसम्पदां प्राप्तेः कारणम् ➢ राजनीतिर्दुर्बोधा ➢ दुर्योधनस्य नयेन जगतीं जिगीषा ➢ अनार्यसङ्गमात् महात्मविरोधोऽपि वरम् ➢ दुर्योधनस्य सखिप्रभृतीन् प्रति व्यवहारः ➢ दुर्योधनेन महौजसां स्ववशे स्थापनम् ➢ दुर्योधनशासने प्रजानां स्थितिः ➢ गुप्तचरादिनियुक्तिः ➢ राजनीतेः साफल्यम् ➢ युधिष्ठिरेण सत्कृतस्य वनेचरस्य गमनम्	1		16+04
			3.द्रौपद्योपदिष्टं विजयार्थिनां राज्ञां कर्तव्यम् • युधिष्ठिरोपालम्भः	1		16+04

			• मायाविषु मायाविभिर्भाव्यम् • पराक्रमवतः पराभवः अप्युत्सवः • शमो मुनीनां सिद्धेः कारणम्, न तु राज्ञाम् • विजयार्थिभिः सन्धिर्न पालनीयः			
			4.युधिष्ठिरेण भीमस्य प्रसादनम् • द्रौपद्या वाचो गुणाः • सकोपस्य भीमस्य युधिष्ठिरं प्रत्युपालम्भः • द्रौपदीमतं समर्थयमानेन भीमेन युधिष्ठिरं प्रति पराक्रमाय प्रेरणम् • युधिष्ठिरेण सकोपस्य भीमस्य प्रसादनम् प्रशमस्य माहात्म्यं च ➢ भीमस्य वाचो गुणाः ➢ अविचार्य किमपि न कर्तव्यम् ➢ प्रशमस्य प्रभावः ➢ असदाचारेण लभ्यो जयः पराजय एव ➢ जिगीषुभिः क्रोधो जेयः ➢ श्रियो बहुच्छलाः ➢ तितिक्षासमं जयसाधनं नास्ति ➢ इदानीं पराक्रमस्य नावसरः ➢ मदः अनर्थहेतुः ➢ अणुरपि प्रकृतिप्रकोपजो विग्रहः सकलं निहन्ति ➢ मतिमता अविनयस्य द्विषः समुन्नतिरुपेक्षणीया ➢ भगवतो व्यासस्यागमनम् **उद्देश्यम्:-** काव्येषु वर्णितस्य राजनैतिकविचारस्य बोधनम् **परिणाम:-** अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादन्तरं छात्राः- 1. गुप्तचरस्य कर्तव्यं ज्ञास्यन्ति। 2. दुर्योधनस्य कुटिलराजनीतिं ज्ञास्यन्ति।	1		16+04

			3. द्रौपद्याः वचने कर्तव्यतत्परतां ज्ञास्यन्ति। 4. शमादिगुणं ज्ञातुं प्रभविष्यन्ति। **पाठ्यग्रन्थः-**किरातार्जुनीयम् (प्रथमद्वितीयसर्गौ), महाकविभारवि, मल्लिनाथ, पण्डितदुर्गाप्रसाद एवं काशिनाथ पाण्डुरंग परब,चौखम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान, दिल्ली,2010 **सहायकग्रन्थः-** 1.संस्कृत साहित्य का इतिहास, उमाशंकर ऋषि, चौखम्भा विश्वभारती अकादमी, वाराणसी-221001 2. संकृत साहित्य का इतिहास, आचार्य बलदेव उपाध्याय, शारदा निकेतन वाराणसी, 221010 3.कालिदास ग्रन्थावली, कालिदास, ब्रह्मानन्दत्रिपाठी, पण्डित रामतेजशास्त्री, चौखम्बासुरभारती प्रकाशन, वाराणसी- 221001 **परीक्षामूल्याङ्कनपद्धतिः-**1. वैकल्पिकप्रश्नोत्तराणि, 2. एकेन वाक्येन उत्तरलेखनम् 3. लघूत्तरीयप्रश्नाः, 4. दीर्घोत्तरप्रश्नाः। **आन्तरिकमूल्याङ्कनम्-** अधोलिखितेषु कानिचित् चत्वारि आश्रित्य मूल्याङ्कनं विधेयम्- 1.कार्यशालासु भागग्रहणम्, 2.प्रदत्तकार्यलेखनम्, 3.पाठ्यविषयाधारेण विडियोनिर्माणम्, 4.लघुनाटकाभिनयः, 5. शास्त्रसंजीवनीकार्यक्रमे भागग्रहणम्, 6.वाग्वर्धिनीसभायाम् अधीतिविषयप्रस्तुतिः।				